

statek odevzdání nenabyla žalující strana vlastnického práva k zboží. Také zboží již nebylo v době zahájení vyrovnávacího řízení v držení žalované strany. Vždyť žalující strana tvrdí, že strana žalovaná prodala zboží jinam a že hned na to zažádala o zahájení vyrovnávacího řízení. Tento případ jest posuzovati tak, že jde o dvoustrannou smlouvu (kupní) uzavřenou mezi stranami před zahájením vyrovnacího řízení, která byla žalující stranou zaplacením tržové ceny úplně splněna. Zahájením řízení vyrovnacího a potvrzením vyrovnání proměnil se nárok strany žalující na vzájemné plnění (na dodání zboží) v peněžitou pohledávku podle ustanovení § 14 vyr. ř. Tato peněžitá pohledávka jest pohledávkou vyrovnací, podléhá vyrovnání a může proto žalující strana požadovati jen 40% peněžité hodnoty zboží ke dni zahájení vyrovnávacího řízení. Prvý soud, vycházející z naznačeného nesprávného právního názoru, nezjistil ani tuto peněžitou hodnotu ani splátky, které žalovaná strana plnila. Řízení trpí tudíž vadou uvedenou v § 496 první odstavec č. 3 c. ř. s., která odůvodňuje rozhodnutí odvolacího soudu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Rekursu nelze přiznati oprávnění. Jest přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu, že tu nejde o nárok na vyloučení podle § 21 vyr. ř., a to z toho důvodu, že sporné zboží bylo žalovanou prodáno již před zahájením vyrovnacího řízení, jak stěžovatelka sama tvrdila, nýbrž, že tu jde o nárok na dodání koupeného zboží, jež bylo stěžovatelkou zapláceno již před vyrovnacím řízením, kterýžto nárok jest posuzovati podle § 14 vyr. řádu. Ani v úpadkovém řízení by neplatil § 21 konk. ř., poněvadž kupní smlouva byla stěžovatelkou již splněna a byla by tedy mohla uplatňovati také jen nárok podle § 14 úpadkového řádu. Kdyby nebyla stěžovatelka smlouvu již splnila, mohla si ovšem i ve vyrovnacím řízení použitím § 1052 obč. zák. a § 10 odst. (4) vyr. ř. zjednatí totéž přednostní postavení jako kdyby byl býval vyhlášen úpadek na jmění žalované. Z toho důvodu nebylo také zapotřebí pojeti do vyrovnacího řádu ustanovení § 21 konkursního řádu. (viz Bartsch-Pollak komentář k § 8 vyr. ř.). Poněvadž peněžitá hodnota nároku žalobkyně na dodání zboží podle § 14 vyr. ř. dosud nebyla zjištěna, aniž byly zjištěny splátky žalovanou dosud konané, bylo potvrditi napadené usnesení.

Čís. 9991.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Právo na rozluku podle § 17 zák. nelze oděpřiti manželé vinnému rozvodem již proto, že v rozvodovém rozsudku byl jen on uznán vinníkem. Rozhodným jest jen, zda se manželova žádost nepříčí dobrým mravům.

(Rozh. ze dne 14. června 1930, R I 415/30).

Manželství stran bylo rozvedeno od stolu a lože právoplatným rozsudkem ze dne 14. listopadu 1928 z viny manžela z důvodu, že manželce opětovně a citelně na cti ubližoval. Návrh manžela, by manželství bylo rozloučeno podle § 17 rozl. zák., s o u d p r v é s t o l i c e zamítl. D ů v o d y : Manželka s rozlukou nesouhlasí. Jde o to, zda o rozluku podle § 17 rozl. zák. žádati může manžel, který jest samojedinný vinen na rozvodu. Zákon sice v § 17 rozl. zák. ustanovuje, že může každý manžel žádati o rozluku na podkladě provedeného již sporu o rozvod, avšak ustanovení to neznamená, že každému manželci za všech okolností musí býti rozluka povolena podle § 17 rozl. zák. Tomu svědčí i doslov zákona, podle něhož jest soudům uloženo, by podle zásad řízení nesporného (§ 2 nesp. říz.) vyšetřily, zda by skutečnosti ve sporu o rozvod na jevo vyšlé byly již tehdy odůvodnily výrok o rozluce, kdyby o rozluku bylo bývalo žalováno. Manželství bylo rozvedeno jen z viny manželovy a o manželce nevyšlo nic závadného na jevo, zejména nebylo potvrzeno nic z toho, z čeho ji manžel obviňoval. Byla by se tedy mohla podle § 17 roz. zák. domáhati rozluky jen manželka, nikoliv však vinný manžel. Příčilo by se dobrým mravům a bylo by porušením platného právního řádu, kdyby právo podle § 17 rozl. zák. mělo býti přiznáváno proti manželčině vůli také provinilému manželci, jehož vinou došlo k rozvodu, ale jenž by sám nemohl pochoditi se žalobou o rozluku. Takový postup byl by obcházením rozl. zákona, jenž ustanovením § 13 poslední odstavce poukazuje k § 10 min. nař. ze dne 9. prosince 1897 čís. 283 ř. zák. a projevuje zřetelně, že platné manželství má býti chráněno proti každému svémocnému odporu. R e k u r s n í s o u d napadené usnesení potvrdil, poukázav k rozhodnutím nejvyššího soudu uveřejněným pod čís. 5189, 6426 a 8420 sb. n. s.

N e j v y š š í s o u d zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by o ní, doplně řízení, znovu rozhodl.

D ů v o d y :

Dovolací stížnosti nelze upříti oprávnění. Nižší soudy zamítly žádost stěžovatele o povolení rozluky na podkladě předchozího rozsudku o rozvod v podstatě z důvodu, že stěžovatel jako výhradně vinný na rozvodu nemůže o rozluku žádati. Toto stanovisko neodpovídá zákonu. Podle § 17 rozlukového zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., může každý z rozvedených manželů, tudíž i manžel rozvodem vinný, žádati o rozluku na podkladě provedeného sporu o rozvod. Ustálivší se v tom směru judikatura (srovnej sb. n. s. 5189, 8209, 8420, 9330) odpírá vinnému manželci právo žádati o rozluku jen tehdy, přiči-li se žádost dobrým mravům, na příklad proto, že vinný manžel donutil svým jednáním druhého manžela, by zakročil o rozvod, v úmyslu využití pak rozsudku k dosažení jinak pro něho nedosažitelné rozluky, nebo proto, že by rozlukou způsobena byla druhému nevinnému manželci újma, zejména majetková, na příklad ztráta pense nebo podobně. Nelze tedy odepříti právo na rozluku manželci vinnému na rozvodu jen proto, že

byl uznán v rozvodovém sporu jen on vinníkem. V projednávaném případě stěžovatel, opíraje se o řečenou judikaturu, od níž se odchýliti není důvodu, uznává, že v předchozím rozsudku na rozvod byl uznán výhradně vinným, protože doznal své manželce opětovně citelně, hrubě jí nadávaje, na cti ublížil, ale tvrdí, že přes to jest oprávněn žádati o rozluky, neboť prý v rozvodovém sporu, v němž sám žaloval o rozvod pro ubližování na cti a pro rozvrat manželství způsobený jeho manželkou, žádala ho manželka, by své údaje a žalobu proti ní vzal zpět, by doznal, že jí na cti ubližoval, a slíbila mu, že po rozvodu z jeho viny zakročí o rozluky. Na tuto žádost a na manželčin slib vzal prý stěžovatel svou žalobu o rozvod zpět, doznal urážky na cti proti manželce a tak prý vyšel rozsudek na rozvod z jeho viny. Uvádí dále, že se smířem před vydáním rozsudku proti úplatě 4.500 Kč vzdala manželka všelijakých majetkových nároků proti němu, a že, jsouc úřednicí ve státní službě, manželka neutrpí újmu, an výrok o vině z rozvodového rozsudku přejde do usnesení o rozluce. Tvrdil dále stěžovatel, že jeho manželka podle svého slibu skutečně o rozluky zakročila, ale potom ji vzala zpět. Jest uznati, že kdyby se tvrzení stěžovatele ukázalo pravdivým, nebylo by lze říci, že jeho žádost o rozluky jest proti dobrým mravům a že není, ač jest vinen na rozvodu, oprávněná. Proto bylo na nižších soudech, by vyšetřily, zda a pokud údaje stěžovatele odpovídají pravdě, i co se týče toho, jak došlo k zpětvzetí žaloby stěžovatelem, zda na žádost a na zmíněné sliby manželčiny, i pokud jde o to, zda manželka o rozluky zažádala a zda jí podle tvrzení stěžovatele z rozluky nehrozí škoda. Teprve pak bude lze po zákonu o věci rozhodnouti. Nižší soudy, neřídívše se uvedenými zásadami a nevyšetřivše věc, jak náleželo, jsou ve zřejmém rozporu se zákonem (§ 16 nesp. říz.) a bylo se na dovolací stížnost usnésti, jak se stalo.

Čís. 9992.

S hlediska dvorského dekretu ze dne 6. června 1838, čís. 277 sb. z. s. jest lhostejno, zda se mezi stranami uskutečnila hotová smlouva; sankci dvorského dekretu podléhá již to, že došlo k úplatě jednomu z dražitelů, by dražil do určité výše.

Předpis § 1174 obč. zák. nevyžaduje smlouvu; stačí, že někdo dal něco vědomě, by způsobil nedovolené jednání.

Dána-li úplata k nedovolenému účelu obcí, nelze účinnost § 1174 obč. zák. obejítí poukazem k tomu, že zástupcové obce nezachovali všechny předpisy pro právní jednání obce. To může mít v zápětí jen, že obec náhradu za škody, které jí způsobili její zástupcové, může po případě vymáhati na těchto zástupcích za podmínek uvedených v třetím odstavci § 10 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 329 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 14. června 1930, Rv I 930/29).

Na kinu družstva válečných invalidů v L. vázla pohledávka záložny 428.178 Kč. Zástupci záložny ujednali s obcí L., že záložna povede na